

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาความสัมพันธ์เชิงกายวิภาคระหว่างเส้นประสาทรีเคอร์เรนต์ลาริงกซ์
 เจ็บล หลอดเลือดแดงอินฟีเรียร์รอยด์ และต่อมธัยรอยด์

ชื่อผู้เขียน นางสาวสุภาวดี ชมพู

วิทยานิพนธ์ ศึกษาคำศัพท์มหาบัณฑิต สาขาวิชากายวิภาคศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2526

บทคัดย่อ

ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์เชิงกายวิภาคระหว่าง recurrent laryngeal nerve, inferior thyroid artery และต่อมธัยรอยด์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อศัลยแพทย์ในการผ่าตัดต่อมธัยรอยด์โดยไม่ทำให้ recurrent laryngeal nerve ถูกทำลายหรือกระทบกระเทือน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในร่างขาและดอง 36 ร่าง และร่างขาและสด 7 ร่าง (จำนวน 83 ตัวอย่าง) พบว่าผลของการศึกษาล้วนใหญ่คล้ายคลึงกับที่รายงานไว้โดยผู้วิจัยอื่น ๆ แต่มีหลายกรณีที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งเป็นที่น่าสนใจสำหรับศัลยแพทย์ของไทย คือ

- 1) ตำแหน่งที่ inferior thyroid artery เข้าสู่เนื้อต่อมธัยรอยด์ ส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับ $\frac{1}{3}$ ตอนกลางของต่อมธัยรอยด์ (ร้อยละ 64.1)
- 2) กรณีที่ไม่มี inferior thyroid artery พบได้ร้อยละ 6.02
- 3) Right recurrent laryngeal nerve แยกแขนงจาก right vagus nerve ในส่วนคอระดับสูง พบร่วมกับความผิดปกติของหลอดเลือดแดงใหญ่ right subclavian artery ร้อยละ 2.41
- 4) Recurrent laryngeal nerve อยู่หน้าต่อ inferior thyroid artery และแขนงของมัน ร้อยละ 21.05, อยู่หลังต่อ inferior thyroid artery และแขนงของมัน ร้อยละ 40.79, อยู่ระหว่างแขนงของ inferior thyroid artery ร้อยละ 31.58 และทอดขนานกับ inferior thyroid artery ร้อยละ 6.58

5) ตำแหน่งที่ recurrent laryngeal nerve ตัดกับแขนงล่างสุดของ inferior thyroid artery อยู่ห่างจากขอบด้านข้างของต่อมธัยรอยด์ประมาณ 1.5 - 2.9 เซนติเมตร (ร้อยละ 73.23)

ระยะระหว่าง recurrent laryngeal nerve กับเนื้อต่อมธัยรอยด์ในแนว antero-posterior ประมาณ 0 - 0.4 เซนติเมตร (ร้อยละ 66.2)

6) พบ recurrent laryngeal nerve ผ่านเข้าไปในเนื้อต่อมธัยรอยด์ และอยู่ใน adherent zone มีมากถึงร้อยละ 75.9

7) Recurrent laryngeal nerve อาจจะไปทางด้านหน้า ด้านหลัง หรือ ตรงกับ inferior cornu ของกระดูกอ่อนธัยรอยด์ได้ (ร้อยละ 25.3, 2.41 และ 72.29 ตามลำดับ)

8) การแยกแขนงย่อยของ recurrent laryngeal nerve พบได้ร้อยละ 38.55 และมากที่สุดพบเพียง 3 แขนง ตำแหน่งที่แยกแขนงส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับ $\frac{1}{3}$ ตอนบนของต่อมธัยรอยด์ (ร้อยละ 62.5) ที่เหลืออีกร้อยละ 37.5 อยู่ที่ระดับ $\frac{1}{3}$ ตอนกลางของต่อมธัยรอยด์

ความสัมพันธ์ของตำแหน่งที่มีการแยกแขนงย่อยของ recurrent laryngeal nerve กับตำแหน่งที่ inferior thyroid artery เข้าสู่เนื้อต่อมธัยรอยด์ พบว่าอยู่สูงกว่า inferior thyroid artery ร้อยละ 45.16 ส่วนที่อยู่ระดับเดียวกัน และต่ำกว่า inferior thyroid artery พบร้อยละ 54.84

ข้อมูลดังกล่าวจะทำให้คล้ยแพทย์ทราบถึงตำแหน่งที่ recurrent laryngeal nerve ควรจะอยู่และติดตามได้ถูกต้องในกรณีค้นหา recurrent laryngeal nerve ไม่พบในตำแหน่งปกติ คล้ยแพทย์ควรระวังเป็นพิเศษในกรณีศึกษาแขนงของ recurrent laryngeal nerve มีหลายแขนง โดยสังเกตจากขนาดของ nerve ที่เล็กกว่าปกติ

Thesis Title : A Study on the Anatomical Relations of the Recurrent Laryngeal Nerves, the Inferior Thyroid Arteries and the Thyroid Gland.

Name : Miss Supawadee Chompoo

Thesis for : Master of Science in Anatomy,
Chiangmai University, 1983.

Abstract

For the benefit of the surgeons in avoiding injury to the recurrent laryngeal nerve while performing thyroidectomy, a study on the anatomical relations of the recurrent laryngeal nerve, inferior thyroid artery and the thyroid gland was carried out by dissecting 36 preserved cadavers and 7 fresh cadavers (total 83 specimens). Most of the findings were similar to those reported elsewhere, but there were some interesting facts that differed from previous reports which Thai surgeons should acknowledge :

1. The most common site where the inferior thyroid artery enters the thyroid gland was at the middle third of the gland (64.1%).
2. Absence of inferior thyroid artery was found in 6.02%.
3. High branching of right recurrent laryngeal nerve from the vagus nerve, associated with abnormal right subclavian artery was found in 2.41%.
4. The recurrent laryngeal nerve was found to be anterior to the inferior thyroid artery in 21.05%; posterior to the inferior thyroid

artery in 40.79%; between the branches of inferior thyroid artery in 31.58% and parallel to the inferior thyroid artery in 6.58%.

5. Most of the recurrent laryngeal nerve crossed the lowest branch of the inferior thyroid artery at the point about 1.5 - 2.9 centimetre lateral to the lateral border of the thyroid gland (73.23%).

The distance of the encounter point between the recurrent laryngeal nerve and posterior surface of thyroid gland in antero-posterior plane was about 0 - 0.4 centimetre (66.2%).

6. The recurrent laryngeal nerve passing through the thyroid gland or in the adherent zone was found in, as high as, 75.9%.

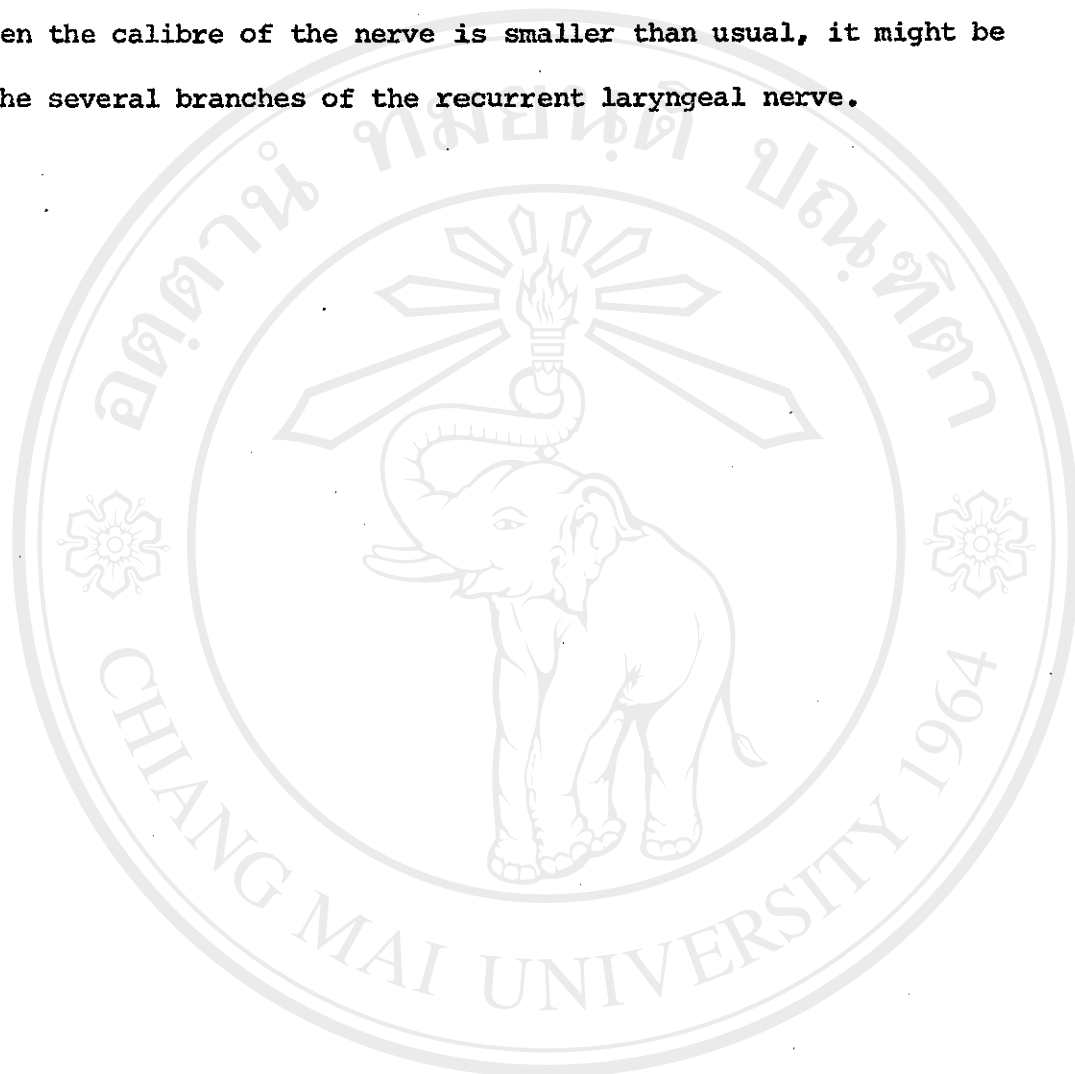
7. Before entering the inferior constrictor muscle, the recurrent laryngeal nerve might be at the same plane, anterior to, or posterior to the inferior cornu of thyroid cartilage (72.29%, 25.3% and 2.41% respectively).

8. Branching of the recurrent laryngeal nerve was found in 38.55%. The maximum was 3 branches. The branching usually took place at the level of upper $\frac{1}{3}$ of the thyroid gland (62.5%), the rest (37.5%) was at the middle $\frac{1}{3}$ of the thyroid gland.

The site of branching of recurrent laryngeal nerve, 45.16% was superior to the inferior thyroid artery, and 54.84% was at the same level or inferior to the inferior thyroid artery.

These data would enable surgeons to understand the anatomy of the recurrent laryngeal nerve in more detail and would ensure the safety of the recurrent laryngeal nerve while performing thyroidectomy.

The surgeon must pay special attention when the recurrent laryngeal nerve is not at the usual site, high branching nerve should be look for. When the calibre of the nerve is smaller than usual, it might be one of the several branches of the recurrent laryngeal nerve.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

คำขอบคุณ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ศักดิ์ชัย ผลประเสริฐ อาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำและตรวจแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเป็นรูปเล่มที่
สมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์เตชะทัต เตชะเสน หัวหน้าภาควิชากายวิ-
ภาคศาสตร์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์สุธี ลูห์คั่น ณ อยุรยา ที่กรุณาเอาใจใส่ และ
เป็นกำลังใจให้สำหรับงานวิจัยครั้งนี้มา โดยตลอด อีกทั้งได้ช่วยตรวจแก้วิทยานิพนธ์จนเป็นที่เรียบร้อย
และขอขอบคุณคณาจารย์ในภาควิชากายวิภาคศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในงานวิจัย
ครั้งนี้จนสำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบคุณ อาจารย์อัฉรรา ฆะอบเหล็ก ผู้ช่วยบันทึกภาพ, คุณฉมเกียรติ ไชยมงคล
ผู้ช่วยวาดภาพประกอบ, คุณมยุรี วงศ์นันตะ ผู้ช่วยพิมพ์ต้นฉบับ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ในภาค
วิชากายวิภาคศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกขณะทำการวิจัย

ข้อมูลที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ล้วนได้จากการศึกษาบนสรีรร่างของ "อาจารย์ใหญ่" ผู้เสีย
สละแม้ร่างกายของท่านเพื่อเป็นวิทยาทาน ผู้วิจัยขอแสดงความคารวะ และขอขอบพระคุณอาจารย์
ใหญ่ทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ บุญกุศลอันเกิดจากการศึกษาครั้งนี้ ขอจงตอบสนองแด่อาจารย์ใหญ่ทุก
ท่านด้วยเทอญ.